

קט:

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר שבת

מסורת הש"ס

לך א ב מיי מביא מבי' שנת ה'אלה טו סמח לנשן סה טושיש אים סי שסס סמח טיף הל ג מיי טה ה'אלה כ טושיש טה סמח טיף ט

מוסף רש"י

כל האוכלין אוכל אדם לרפואה. האללה מין ורפואה מלמלל סוף (בבבבב ט, ת.)

רב סיים גאון

לקוקי. הם חולעים וקראים קלשון שיטעאל חב א קרע ומוצא סבי אלו טריפות (חזון דף טו) והולכת כורא ועיילן ליה מנוכס כורא ועיילן אסריי באוסתא. איבערן. ספרש בברכות פרק יבד מברכין על הפריות (דף טו) ואמר רבא בר שמואל מיא לסילקי וחיטא ליה דיחטא אבא. כבס ע"ז פ"א אין פסחין (דף כד) אמר אבא רב אשי כמן קרן פוטאל לנהי אסי כמן קרן פוטאל לנהי ל. כל האוכלין לאייתו טחול לשישם וירשישן לפני עינים. ספרש ככוד מברכין על הפריות (דף טו) ונה רבנן טחול הפה לשישם וקשה לפני עינים. ברישין יפ"ם לבני עינים וקלשין לשישם. חזון ממי קלשין בבבא דבבי טחול הפה לשישם גרסי ר"ב שאל לרב ירמיה מניי טחיל דיקלון או דיקלון. אמר ליה קלשין תלתין דיקלון לא סתמיהא אלא דיקלון שזין דעצין מביין ב' דיקלון. ואם לבני עינים מברכין על הפריות (טו) נמי גרסי את חטאי תנאי מי דקריס ואת תנאי תנאי מי דקלשין. דיקלון מי דקריס שזין דיקלון את חטאי תנאי דיקלון דאמי מי דקלשין שזין דיקלון מביין שני דקלים.

אימור דפליגי לענין טומאה וטהרה. ומשום קרא: לענין שבת. דטעמא משום רפואה הוא מי שמעת להו: הא דאישתהי. בגיוייהו אסור דמוכח מלמלל דלרפואה קא מכוין: הא דלא אישתהי. אלף רחץ וילא מוחל: כמייסא. דקמי רוחלין דכלא אישתהי: חטטין. מאלנין: שלא נספסי. צמון המיס דנרסה כמיקך צעלמא: ציפין. שכן רוחלין צהן צחול לרחהי שמינה לרפואה: ברעיס. אין רוחלין דמוכח מלמלל דלרפואה. ומדוייהו דאישתהי: מי המשרה אמי המשרה לא קשיא. הך דקמי רוחלין צמי המשרה אהך דקמי רוחלין דלא צמי המשרה הא דאישתהי הא דלא

אימור דפליגי לענין טומאה וטהרה ושהרה לענין שבת מי שמעת להו אלא אמר רב נחמן בר יצחק לא קשיא הא דאישתהי הא דלא אישתהי במאי אוקימתא לבריתתא דלא אישתהי אי דלא אישתהי אפילו במי משרה נמי דהתניא רוחצין במי טבריא ובמי משרה של דום ואף על פי שיש לו חטמים בראשו במה דברים אמורים שלא נשתהא אבל נשתהא אסור אלא ים הגדול אים הגדול לא קשיא יהא כפיין שבו הא ברעיס שבו מי משרה אמי משרה נמו לא קשיא יהא דאישתהי הא דלא אישתהי: מלתני: אין אוכלין אויבין כל האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המזקין שותה חוץ ממי דקלים וכוס ערקין מפני שהן לירוקה אבל שותה הוא מי דקלים לצמא וסך שמון ערקין שלא לרפואה: גמ' אמר רב יוסף אוזוב אברתה בר המג אויבין אברתה בר הינג עולא אמר מרוא חוורא עולא איקלע לבי רב שמואל בר יהודה איתו לקמיה מרוא חוורא אמר היינו אוזוב דכתוב באוריתא רב פפי אמר שומשוק א"ר ירמיה מדיפתי כוותיה דרב פפי מסתברא דתנן מצות אוזוב שלשה קלחין ובהן שלשה גבעולין ושומשוק הוא דמשתכחא הכי למאי אכלי ליה לקוקאני במאי אכלי ליה בשבע תמרי אוכמתא במאי הויא מקימחא דשערי (בבבבא) דחליה עליה ארבעין יומין: אבל אוכל הוא את יועור: מאי יועור פותנק למאי אכלי לה לארדתא במאי אכלי לה בשבע תמרי חוורתא ומאי הויא מאומצא ומאי אליבא ריקנא ומבישרא שמנא אליבא ריקנא ומבישרא דתורא אליבא ריקנא מאמוגוא אליבא ריקנא ומגירי דרוביא אליבא ריקנא ומשתי מיא אברתיה ואי לא ליבלע תחלי חוורתא ואי לא ליתוב בתעניתא וליתי בישרא שמנא ולישדי אגומרי ולימין גרמא וליגמע חלא ואיכא דאמרי חלא לא משום דקשי לכבדא ואי לא ליתין גורדא דאסינתא דגרידא מעילאי לתתאי ולא מתתאי לעילאי דילמא נפקא אידי פומיה ולישלקה בשיכרא בי שובבי ולמחר נסכרינון נקבין דידיה ולישתר וכי מילי ארבעין דקלשין דקלשין ושותין אבבורואה: מאי אבבורואה חומטריא מאי חומטריא חומרא יחידאה למאי עבדי לה לגילויא ואי לא ליתי חמשא כלילי וחמשא כוסתא דשיכרא ונישלוקניהו בהדי הדדי עד דקיימא אנפקא ונישתי אימיה דרב אהדבוי בר אמי עברה ליה לההוא גברא חד כלילא וחד כוסתא דשיכרא שלקה ואישקתיה ושגרא תגורא וגרפתיה ואותביתה לבינתא כנוויה ונפק בהוצא ריקא רב אימי אמר רביעתא דחלבא מעיזא חוורתא רב הונא בר יהודה אמר ליתין אתרוגא חליתא ולחייקיה ולימלייה דובשא ולותבה בי מילי דנורא וליכליה רבי חנינא אמר מי רגלים בני ארבעים יום ב' בריונא לויבורא רביעאה לעקרבא פלגא ריבעא לגילויא ריבעא אפילו לכשפים מעלו אמר רבי יוחנן אניגרון ואבנגר ותייריקה מעלו בין לגילויא בין לכשפים האי מאן דבלע חוויא לובליה כשותא במליחא ולירחמיה תלתא מילי רב אשי חוויא בר אשי חווייה לההוא גברא דבלע חוויא אידמיה ליה כפרשא אוכליה כשותא במליחא וארהמיה קמיה תלתא מילי ונפק מיניה גובי גובי איכא דאמרי רב שימי בר אשי בלע חוויא אתא אליהו אידמיה ליה כפרשא אוכליה כשותא במליחא וארהמיה קמיה תלתא מילי ונפק מיניה גובי גובי האי מאן דמרקיה חוויא לית עוברא דחמרא חוורתא וליקרעיה ולותביה עילוייה והני מילי דלא אישחכח טרפה ההוא בר

א (במשנה ששעניות א"ר איובין, ט בריתא, תו יוסף מנח, טו סופה י"ז פ"ה מ"א מ"ט, ד) ופי' העירך אמר מ"ה (בכפית), ט) (לקמן ק"ו, ט) (שם), ט) (שמות כ' כפסח מנח),

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אימיו וכו' כמו ומתחבט ומת:

לענין רש"י

מאלנין (מלנין).
פכעיס.
רוצנין (רוצנין).
קציס.
שלייא (שלייא). מרווח (מרוח).
פולא (פוליא). מנהה (מנה).
פניגרי (פניגרי).
גרביתי. חילבא (צבא).
ברישין (קרישין).
אישבתקרי.
אישבתקרי (אישבתקרי).
ללל.
טרונין (טרונין).
קפעיס.

רבינו הגמאל

עד כאן לא פליגי אלא לענין טומאה וטהרה אי עולה לטבילה אי לא, אבל לענין שבת לא פליגי. וכשני אם נשתהה בים הגדול כשבת כדי להתרפות ואם לאו לא נשתהה מותר. ואוקמתא בביא אוקמתא לאה ברייתא דקמי רוחצין בים הגדול דיכלא אישתהי, אימא סיפא ולא במי של משרה, [ואין לא אישתיא אפילו במי משרה נמי שרי, דתניא רוחצין במי טבריא ובמי משרה ובימה של סדום ואע"פ שיש לו חטטין בראשו, ב"ד"א בשאל נשתהה (אסור) אבל אמרינן שהיה במי משרה, נשתהה אסור. ופירקין כי אמרינן, הא דתניא רוחצין בים הגדול במים יפין שבו דלא מסר, הא דתניא אכל לא בים הגדול, בריבוס שבו דבסו.

בלב ענף: לגיוויא. מי ששתה מים מגולין: חמשה לילי. וורדין: כופסא דשיכרא. כוסות: עד דקיימי אהפיקא. שעמדו על מדה מחזקת אנפק והיא רביעית הלוג כדלמנין צחוקת הצמים (ב"ב ט:); ושגרא סגורא. הסיקה תנור: וגרפסיה. מגחלים שיטען קלח: ואוסבה לניסא צביס. שיזש עליה ולא יכיה: ונפק מיניה. הקיא הרכס שללע: הולא. עלה של לולב: אסרוג חליסא. חמוק: ולחייקיה לגייה. יחזקו צמכו חקק: ולספס צי מילי דנורא. מינוח ע"ג: גחלים לחשות שיכבשל האחרוג דכבש: בני מ' יוס. שבצרו עליהם מ' יוס. ל"א של חינוק בן מ' יוס: כדוינא לויבורא. כוס קטן מלח ושמו כדוינא. מאותן מי רגלים שותין למי שנשכחו כרעה ומתרחש: כיעפא עקר. רביעית לוג למי שעתקו עקר. פלגא ריבעא לגילויא. חלי לוג: רבעא. לוג: אניגרון ופניגרי וסרייקי. מים שנשלק בהם כנגדי מין עשש שמנו כנגדי. וסחס אניגרון מי שלק מרדין כדלמנין (בכסות דף לה): אניגרון מיא דסילקא. ומיריקי כרי: אידמי ליה כפרשא. חופסו ומייסרו שהפחד והמרוצה והכשות ממשין כמו (ב) ונחמס ומת הנמש כמוכי: גוצי. חמיות חמיות ילא הנמש ממנו. גובי טרונין (צלע"ז): דערקיה. נשכו: עונדא דחמרא חוורסי. עוזר הנמלל צמעי חמורה לנכה: דלא אשקפה טרפה. האם: צר

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר שבת קי.

כר קשא. ממונה למלך וישראל היה: **דילמא** חיויא דרננן. שעבר על נדויה חכמים ונחש הנוסע על כך אין לו רפואה לפיכך לא נמלא לו רפואה: **אין רצי.** אין רצינו כך היה: **דכי נח נפשיה** דרנ גור רב **יחק.** שיהיו ממעטים משמחה אומה שנה ולא יהא אדם מציא אסא וגדמי להילולא בענלא שהיו רגילים להציא דהם וענפי דקלים לשמח לפני המלך והכלה וכשמציאים אותן לפניהם מקשקשו לפניהם צבוק צבואס בתופים חוגין צבאלא אשקליט"ט וגור שלא יקשקשו לפניהם עוד: **דכריבי.** נכך כביצומי: **וליסחוף דיקולא.** סל: **ארישיה.** דחויא למעלה מראס: **וליסחוף מנייה.** יורד הסל מעט מעט לצד הנחש ויבדיל לו הנחש מנשרו שיעלה על הסל שסא אחוהו צידו או מנתקו בחוקה יעשו וישכנו: **וכי סליק.** הנחש על הסל ימטר וישליכנו בנים ויברח לו: **דמוקיני ציה חיויא.** כועס ורודף אחריו ומריח ריח פעמיו ורודפו: **לירכביה ארבע גרמיו.** יפסקו עקבי פעמיו ולא יוכל להריסם: **ולישור נגרא.** מרץ של מים ידלוג: **ארבע חניסא.** שלא יעלה אליו מלה ולא יריח ריחו: **צי כוכבי.** במקום גויי שלא יעלה דרך הגג ויפיל עצמו עליו: **שחפי.** ענפים וקטנים וכל דבר הנקשקש זה צוה ומשמע קול כשיעבור עליהן וירגישו הממולים והכלוה: **צי שנתא.** צין החולות שאין נחש יכול לרוץ שם ויחזור לאחוריו: **אי יריב דעסיה** עלה לתחת השמים: **שנתא מאנה.** תפשוט בגדיה ומשליכס לפניה: **מאי קתנא.** אי יריב דעמיה עלה: **שמש קמיה.** עס צעלה ומתנגה בצניו: **ושפדי ציה.** ומורוק ציה: **דשקלא אנה.** דרך נשים לי ולחש בעלמא הוא: **דעיל ציה חיויא.** כשהוא תחל על נכנס כולו צלותו מקום: **ליפעסיה.** יפסקו את רגליה זה מזה: **אכרסי חניסי.** מחקתה על זו ומקתה על זו כדי שיתחם רחמה: **וגישדי אגומי.** כי היכי דניסליק ריחא: **אנה סהלי.** סל מלא שחלים: **ריחנא.** שיש לו ריח טוב: **וליסנו הסם.** על גבי קרקע מתח מושצה: **וליסנוקונו סודדי.** היין והשחלים כדי שיעלה הריח: **כסא.** איטנלי"ש: **דאי לא.** קלי ליה הדך עילוה: **לאיסוי טחול לשיני.** ואע"פ שקשה לבני מעיים: **כרשינין לבני מעיים.** ואע"פ שקשה לשיני כדלמרנין צברכות (דף מד.): **סד"ל** כיון שקשים לאדם לאו אורחיה למיכליה או לאו להפאה שיש צה ומכח מילתא ויתתק קמ"ל: **לניפס.** פרי של לנך קפיי"ר: **סלא.** דקלים נעיעות מין תמרים שנקרא בשלשן ארמי חללי: **כסא קמא.** דשמו מהנהו מ"א: **מרפי.** זבל שבמעיס במקת: **איוד.** כוס שני: **משנל מל:** הכי דעילי. ללולים: **הכי נפקי.** שנתקין המעיס מן הרעי מראשונים: **והוא דלא רגיל.** למשתי שיכרא כבר עברו מ' יום: **רז יוסף אמר ויסוס המלרי.** הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי: **סילתא קורטמי.** כרכוס: **סיסני.** כלי שנותנין בו תמרים כדלמרנין בעלמא (ב"מ דף טו): **ואי אגביהוהו צסימי קנהו.** וסימנין דלא תחליף שמעתתה שם על זה יהא לך סימן שיש בו סמיך רז יוסף אמר שערי: **צין דכחא לעריסא.** צין פסח לערס: **דקמיט.** עלור: **קומא אלכסנדריא.** שרץ אילנות של אלכסנדריא: **גביא גולא.** אלו"ם בלע"ז: **כורכמא רישקא.** כרכוס של גן קרו"ג ארוינט"ל הגלל בגנים: **לוצה.** הגן תלתא מיני לישקיה בחמר: **ולא מיעקרא.** אינה נעקרת מילד לפי שהיין מפיג חוקן של סמיים ומתרפאה מן החולי: **ליקונוא פרי.** מינייהו לישתי שבכירא וזהו רפואתו: **ומיעק.** מנהוליד: **לוצה סלסא בחמר.** הדך נקט ליה משום הך רפואות דנקט ואיל: **ואי לא נו.** כולה לא מעלו אלא לוצה: **קפיו**

חיויא דרבנן מרקה דרית ליה אסותא. אע"ג דגבי צן דלאן בן אחומו של ר' ישמעאל בפרק צ' דמס' ע"ז (דף סו:) קאמר שלא עבר על דברי חכמים שנאמר ופורץ גדר ישכנו נחש אע"ג דלא הוה ליה אסותא שהרי מת התם לא היה לו רפואה מוזמנת אלל הכא שהרפואה היתה מוזמנת ונאכדה ממנו צמול רע קאמר דלית ליה אסותא^א: **ולית** אגא דתחילא משמע הלא דהנחש אוהב שחלים וכן בשלתי דנדרים (דף טז:) דקאמר ליה טורף לעל לא תיכול מהני מחלי דעמנייהו חיויא וא"כ יש צנן משוס גילוי וי וצפרק צ' דמס' ע"ז (ל: וסס) אמר דשחלים אין צהם משוס גילוי וי"ל דהתם לא ממש שחלים קאמר אלל הצנן דלחמך התם (מס' ט"ז) דף סו:) וכן היו עושין ערצני צנתות צלפודי (ועמנין חומץ למוך גריסין) והיו קורין אותו שחלים אי נמי בשלתי נדרים (דף טז:) מיירי דהוה ציה מלא דמסקינן התם צנת' ע"ז (דף ל:) אלל אית צהו צהו מיגרי צהו והכא נמי ממנא מיגרי צהו: **רב יוסף אמר דיתום המצרי.** ר"מ כל כך מילתא מתק מספרו ואומר דל"ג (א) אלל צדיש אלו עוצרין (פסחים מצו.) ונראה לר"י שמחקה משוס דזימות המצרי מומר לשמות דמניס צפרק בתרא (דף קט.) ושון שזושנין את השמית ושומין זימות המצרי ואומר ריב"א דלון לרץ למחוק דרז יוסף לא קאי לפרש מי דקרים דמני' אלל אמילתיה דעולא קאי דלחמך שיכרא צבנלא מעלי מינייהו ואומר רב יוסף דזימות המצרי מעלי מינייהו מיהו משמע כפירוש הקונט' דלמתי' קאי^ב מדלא קאמר צהדיא זימות המצרי מעלי מינייהו: **סיסאני.** ולא קאמר וסימנין סמן סמן כדלחמך בשלתי צנה אשה (נעיל טו.) משוס דעמי לא כמיצ צמק:

לעיו רש"י
אישקליט"ט. פעמון טון.
איטנלי"ש [טנלי"ש].
צבת.
קריי"ר. שיה לף.
אל"ם. צרי.
קרו"ג ארוינט"ל.
כרכוס.

מוסף רש"י

דלית ליה אסותא. אסא נכס חש כפיל שעבר על דברי חכמים, לא תעלה לך רפואה ונחש, אם היה מתקא משוסה וי סופו למות על ידי נשיכת חכיו שובך על דברי חכמים חייב מיתה ע"ז (טו.) ופרץ גדר. חייב על חכמים לעבור על דבריהם. ישכנו נחש. מיתה מדי שמים, ולפי שכן בלשון פירוש גל, הוסיף בתלמוד לומר נשיכת נחש, שהיא דל חכמי נקי חללי מים מניס (תהא) ע"ז (טו.) דרשנא. עטריקון ד"ך ש' נחש ושם כהו. קורטמי. מרקה קרוי (פסחים טו.)

מוסף תוספות

א. דחויא דרבנן לית ליה אסותא כלל שאפי' אם הפאה קרובה לכא וכדובנת לו, לא תצליח. מוס' כדע אלתן ע"ז סו: דיה חיויא דרבנן. א. לפרושי מאי מי דרית. מוס' הא"ש.

תורה אור השלם

1 חפר גוויין בו יפול ופרץ
גדר ישכנו נחש
קלה"ת ח

הגהות הב"ח

(א) בני שחלין מניי דקלים (מ"ו מי דקלים) חל"מ וצ"ב ס"א א"ט: (ב) תוב' דיה וליט' ובי' משוס גילוי ואע"ג דכ"ב דע"ז אמר: (ג) ר"ח רב יוסף ובי' ואומר דל"ג ליה אלל כתיב:

רבנו הגאון

מי דקלים. המעין הריבא כעטרא מבין אותן ג' שחלים ובידועתלי שנין מי דקלים שדוקין את הנהו אבוב דעת. ח"ב בלשון ישמעאל אבוב אל רבא או צעאל אר רבא.

ולישרוקונו בהדי הדדי ולינקוט צבתא בידה דכי מירח ריחא נפיק ואתי ולישקליה וליקלייה בנורא דאי לא הדר עילוה: כל האוכלין בו: כל האוכלין לאיתויי מאי^א לאיתויי מחול לשינים וכרשינין לבני מעיים כל המשקין לאיתויי מאי לאיתויי מי צלפין בחומוין א"ל רבינא לרבא מהו לשותות מי רגלים בשבת א"ל תנינא כל המשקין שותה ומי רגלים לא שתו אינשי: חוין ממי דקלים: תנא חוין ממי דקרים מאן דתנא מי דקרים שהם דוקרים את המרה ומאן דאמר מי דקלים שיוצאין מן שני דקלי (א) מאי מי דקלים אמר רבה בר ברונא תרתין תלאי איכא במעקבא ונפקא עינא דמריא מבינייהו כסא קמא מרפי אידך משלשל ואידך כי היכי דעילי הכי נפקי אמר עולא לדידי שתי שיכרא דבבלאי ומעלי מונייהו והוא דלא רגיל ביה ארבעין יומין רב יוסף אמר זיתום^ב המצרי תילתא שערי ותילתא קורטמי ותילתא מילחא רב פפא אמר תילתא חיטי ותילתא קורטמי ותילתא מילחא (וכמונא) וסימנין פיסאני ושתי להו בין דכחא לעצרתא דקמיט מרפי ליה ודרפי קמיט ליה: וכוס עקרין: מאי כוס עקרין אמר ר' יוחנן לייתי מתקל וזוא קומא אלכסנדריא ומתקל וזוא גביא גילא ומתקל וזוא כורכמא רישקא ולישחיקונו בהדי הדדי לובה תלתא בחמרא ולא מיעקרא לירקונוא תרין בשיכרא ומיעקד לובה תלתא בחמרא ולא מיעקרא ואי לא לייתי תלתא קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשתי שיכרא כבר עברו מ' יום: רז יוסף אמר ויסוס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי: סילתא קורטמי. כרכוס: סיסני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמרנין בעלמא (ב"מ דף טו): ואי אגביהוהו צסימי קנהו. וסימנין דלא תחליף שמעתתה שם על זה יהא לך סימן שיש בו סמיך רז יוסף אמר שערי: צין דכחא לעריסא. צין פסח לערס: דקמיט. עלור: קומא אלכסנדריא. שרץ אילנות של אלכסנדריא: גביא גולא. אלו"ם בלע"ז: כורכמא רישקא. כרכוס של גן קרו"ג ארוינט"ל הגלל בגנים: לוצה. הגן תלתא מיני לישקיה בחמר: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מילד לפי שהיין מפיג חוקן של סמיים ומתרפאה מן החולי: ליקונוא פרי. מינייהו לישתי שבכירא וזהו רפואתו: ומיעק. מנהוליד: לוצה סלסא בחמר. הדך נקט ליה משום הך רפואות דנקט ואיל: ואי לא נו. כולה לא מעלו אלא לוצה: קפיו

והתניא מניין לסירוסין ו שהוא אסור. וא"ת^א אפילו לא אסור סירוסין מיקשי ליה דליתמר משום פרייה ורביה וכו' משום דהוי מני לטעמי ניש לא צניס הא משמע בסוף הצע על יצמתו (יבמות 77 סה:) גבי דבימה דר' חייל דלי הוא מפקדה אפריה ורביה לא היה שמיא סמא דעקרתא אע"ג דהוי לה שתי נקבות ושני זכרים משום צבקר וזע ואת זרעך ולערב אל ממך ירך (קהל 6) ונאשה דלא שייך סירוסין אוקי במסקנא לרבי יוחנן בן זבדקה דמתיב צפריה ורביה בעקרה וזקנה ולא מוקי ניש לה צניס ויש לומר דמסירוס ינחא ליה למפקד^ב משום דאיכא למ"ד צבקר הצע על יצמתו (ספ 77 סה:) כיון דקיימנא פריה ורביה מו לא נריך: תלמוד אומר **ובארצבם לא תעשו.** מנכ קא דריש והא דלמר כחגיגה (דף ט:) שאלו אתן זומא מהו לטרוקי כלבא אמר להו צלרלכס לא תעשו כל צבארלכס לא תעשו הסם נפקא לן מחרץ כדמפרש בשלמות דרז אחא^ג דהא חובת הוקף הוא מה לי צבאך מה לי צמו"ל אלא האי צבאך לכל אשר צבאך אתה והכל מנכ דריש כדפי' ומה שמפרש בשלמות^ד דהא דלמר לשמות סמא דעקרתא היינו כרבי יהודה דלמר דבר שאין מתכוין אסור^ה וע"ג דקי"ל כר"ש דשרי' היינו דוקא צבנת משום דבעינן מלחמת מחשבת אצל צבאל חביתא דחמרא לשמה ואי לא לנקיש שערתא דמשתכחת בכפותא דכודנא חוורא אי נקמה חד יומא פסקה תרי יומי ואי נקמה תרי יומי פסקה חלתא יומי ואי נקמה חלתא יומי פסקה לעולם: לירקנא תרין בשיכרא^ו ומעיקר ואי לא ליתיה רישא דשיבוטא דמילחא ולישלוך בשיכרא ולישתי ואי לא ליתיה^ז מוניני דקמצי ואי ליכא מוניני דקמצי ליתיה^ח מוניני דנקירי וליעויליה לבי בני ולישפיה ואי ליכא בי בני לוקמיה בין תנורא לגודא אמר רבי יוחנן הרוצה שיהממנו יקנחנו בסדינו רב אחא בר יוסף חש ביה עבד ליה רב כהנא ואיתסי ואי לא ליתיה תלתא קפיו תמרי פרייתא ותלתא קפיו דקירא דנישחרופי ותלתא קפיו אהלא תולענא ולישלוקניהו בשיכרא ולישתי ואי לא ליתיה עילא בר חמרא ולגולח מציעתא דרישא ולישביק ליה דמא מאפותיה ולותביה ארישיה ולוהר מעיניה דלא ליסמו להו ואי

קפיו. כלי מחזיק ג' לוגין: **שמכי**: צללים: **פרסאי**: גדולים הם: **קוס מוויני**: חמלי מוויני כמו ויעמוד השמן (מלכים ב' ד') **וליעפה**: יצעתה צלי ידיעתה פתאום: **זונא**: מלל אגרוף: **מוריקא**: כרכום: **שנולפא**: תלתן **לכשורו צממי**: פשטינא. **ולשיפיה**: לכשורו צממי: **פשטינא**: עשב שאינו גדל צקומה אלא הולך ופשט על גבי קרקע: **חריגא**: מין עשב הוא שגדל אצל ההינים: **יופא**: רומיטא. מין הגא הוא שנקרפת רומיט: **וליסכס** **בשחיק דקיסא**: יקחו אותו האפר צבלאי בגדי פסתן בקץ: **דעמר גופנא**: קוטון: **ליכרי**: שז צירי. שצבה גומות: **שנשכא**: דערלה. ומורו של כרס ילנה: **וליקטס כסא דחמרא**: ילחח כוס של יין צידה ומשז על הגומא: **ולוקמה מהא**: מעל גומא זו ושיצוה על זו: **קמחא דסמידא**: קמח סולת: **וליסכס**: יסוכו אותה ממנו: **דנעמיטא**: בת היענה: **ליפסא לה חניפא דחמרא לשמה**: כלומר יין הרבה משתה תמיד: **שערסא דמשכסה כפוסא דכודנא חיוסי**: שעורה הנמלכת בגללי פדרה לצנה: **אי נקשא**: לה צידה חד יומא פסקה מוזהה תרי יומי. אית דגרס נקטה חרץ נמא גרעין אחד: **לירקנא**: דלמן לעילי' קומא וגביא גילא וכורכמא תרי ציכרא ומיעקר: **ואי לא**: דלית ליה. **אי נמי צבד ולא אהי**: רישא דשיבוטא. ראש דג ששמו שיבוטא: **דמילחא**: הוא מלוח: **מוניני דקמצי**: ציר חגבים: **דנקירי**: מין עופות קטנים: **ולשיפיה**: ישפסוהו צו: **בין סנור לגודא**: בין מור לכומל במקום חם שחיע ואלא החולי: **הרואה שיהממנו**: ליה: **יקנחנו בסדינו**: יעטפו בסדינו יפה או צבדין של חולה אחר של חולי זה: **עבד ליה רב כהנא**: רפואה זו של סדין: **קירא דנישחרופי**: שורה הפכה ומוטפת מכוורת שנתמללה ועדפת: **אהלא אלוייין**: **סולענא**: הדוס: **עילא בר חמרא**: עייר בן אמונות: **ולגנא החולה**: **מזיעטא דרישיה**: אמצעות ראשו: **ולישבוך ליה דמא מאפוסיה**: יקח לעייר ממלחו: **ולוטביה ארישיה**: ישפך הדם על התגלחת: **ולודסר מעיניה**: שלא יכנס מדם זה בעיניו: **רישא דצרהא**: של איל: **דמנח כנכשא**: כבש צמוץ או צביר: **דבר אחר חוטרנא**: חור טלוא ו: **בצבצבורות מנומר**: **מכבוסא דמשרי**: מאמנע העורה הסם חריפים: **אושן גלימך**: השאילי העלית: **ואוגני צה**: ואישן צה: **קלי מעט**: איכיד גגא. נכך צה וישן צה: **נפל פורסא פורסא**: קצה העלית מחוס שריפת החולי שילח עם אויעה ונפלה חמיכות דקות: **ומי שרי**: לשמות כוס עיקרין: **לא תעשו**: קרי ציה לא

(א) גבי העין פשיטתא פה עשב שאינו גבו אלא רחוק, (ב) פה צביר של ארבה ערוך, (ג) שאין צביר שום ארבה כלומר מקורי' ערוך ערוך מוניני, (ד) [שפטינא], (ה) פרשת סתמן סמן קה, (ו) [שפטינא].

הגרות הב"ח

(א) גבי צבירה ומיעקר ואי לא: (ב) ריש' דיה דבר אחר וכו' טלוא, גבי טלוא תרגם אוקלט קופתא וכן הוא בג"ק דף ק"ח ע"ב: (ג) תרגם דיה והתעל מנין לטרוקי באדם שהוא אסור:

לעיו רש"י

פגני"ג [פגני"ג].
גריבית חילבה (צמח).
קוטון.
אליזין [אלואיין]. אלו (צמח).

תורה אור השלם

1. ומשך ונתת ונתת ונתת וברות לא תשריבו לוי ובראצבם לא תעשו: וירקא כב כר

מוסף תוספות

א. דמשיע ליי דאי וזה שיי סירוס באדם ניחא. מוס' הל"ש. ב. אליבא דבולי עלמא. מוס' הל"ש. ג. אבל לר"ש מותר כיון שאינו מתכוין לסירוס אלא לרפואה. מוס' הל"ש. ד. רבי שאין מתכוין. מוס' הל"ש. ה. דאמר רבי שאין מתכוין אסור. מוס' הל"ש. ו. ויבא קא פריך. מוס' הל"ש. ז. אפי' בשיכרא מילי נכשי' ו. אלא ודיא און חילוק בין שבת לשיא אסורין. מוס' הל"ש. ח. דאפי' דמיני מתכוין. מוס' הל"ש. ט. אפי' בפקודי ישיבה. מוס' הל"ש. י. ואפי' קדי' בעינא לשיחא הולא ונמילא הוא שלא אסרה תורה אלא כרת ונתקן ביה או ביצוי בריית ומסקנא דאפילו מילא נמי אסור. חי הרי".

דבר אחר הוטרנא וליקרעיה ולותביה אליביה ואי לא ליתיה דמיושרי ההוא טיעא דהש ביה אמר ליה לגינאי שקול גלימאי והב לי מושרא דברתי יהיב ליה ואכלה א"ל אושול גלימך ואינני ביה קלי איכר גנא ביה כד איחמם וקם נפל פורתא פורתא מיניה: לירקנא תרין בשיכרא ומעיקר יומי שרי והתניא מניין לסירוס באדם שהוא אסור ת"ל יובארצבם לא תעשו בכבם לא תעשו דברי ר' חנינא הני מילי היכא דקא מיכוין הכא מעצמו הוא דאמר ר' יוחנן הרוצה שיסרם תרגול וטול כרבלתו ומסתרם מאליו והאמר רב אשי רמות רוחא הוא דנקיטא ליה אלא בכרסין והאמר ר' יוחנן הכל

מיעשו: **ומסתרם מאליו**. וע"ג דסירוס אסור צדיים: **והא אמר רב אשי**: דההוא לאו סירוס הוא אלא רמות רוחא נקיטא ליה לתרגול ומשטיטל הדו הוא מתגלל ואינו משמע אצל צסירוס אפילו ממילא אסור: **אלא כפרים**. הן דשרי לגימאי כוס של עיקרין צמי שהוא סריס צבד עסקינן: הכל

